

Seletuskiri Häädemeeste valla Teehoiukava juurde

Häädemeeste vald tekkis endiste Häädemeeste ja Tahkuranna valla ühinemise teel. Kahe valla teede võrk on oma iseloomult üsna erinev. Kui Tahkuranna territooriumil oli palju uuslamurajoone ja asfaltteid, siis Häädemeestel palju pikki kruusateid, kus ääres üksikud majad. Riik on omavalitsustele jaganud teede raha ligemale 20 aastat. Paraku ei ole summa küündinud lubatud mahu lähedale rohkem kui 2008. aastal, kui see oli ligemalt 15% kütuseaktsiisist. Hiljem tühistati omavalitsustele makstava summa sidumine kütuseaktsiisist sootuks, et omavalitsuste esindajad ja omavalitsusliidud ei saaks kriitikat teha. Kui omavalitsustes muudes valdkondades on rahadega üsna head seisud, siis teede puhul on tegemist valdkonnaga, mille rahastamine riigi poolt on alarahastatud.

Kui teede jaoks on raha olnud niigi vähe, siis on selle vähesega kaks ühinenud omavalitsust varasemalt käitunud erinevalt. Häädemeeste vald kulutas riigilt tuleva raha üsna suures osas teede hooldamiseks ja ülejäänud remondiks/ehitusteks. Tahkuranna vallas investeeriti teedele laekunud summa kogu aeg teede ehitamiseks ja hoolduse ning remondi raha on võetud ülejäänud tuludest. Lisaks on Tahkuranna piirkonnas paljudes kohtades teed välja ehitatud kinnisvaraarendajad, mitmel korral on saadud erinevaid projektirahasid ning on võetud suures koguses laenu.

Uues ühinenud vallas investeeriti 2018. aastal teedesse kogu riigilt laekunud raha, ehk ca 200 tuhat eurot. See andis üldises pildis ka kohe tulemusi, ehitada sai Häädemeeste piirkonnas oluliselt rohkem.

Kui eelmisel kevadel olid kruusateed väga kehvast seisust, siis eelmise aasta hilissügis oli teedele soodus ja saime novembris teed üle hõõveldatud. Kuna talv oli stabiilne ja lume sulamine ning teede kuivamine kevadel lühikese perioodi jooksul, saime teed üle hõõveldada juba enne, kui need auklikuks minna jõudsid. Oluliseks märgiliseks tegevuseks teede valdkonnas oli talvine märkide ja viitade paigaldus Häädemeeste piirkonna teedele. Kõikide märkide ja postide peale kokku kulus alla 9 tuhande euro, lisaks paigalduskulud. Mõlema piirkonna suureks probleemiks on jätkuvalt teede ääres vohav võsa, mille likvideerimisega tegime algust sel aastal.

2018. aastal said mustkate Häädemeeste alevikus Kuuse, Jõe, Mere, Kevade, Staadioni ja Metsa tänavad ning Kabli külas Kabli – Lemme tee (osaliselt). Lisaks rajasime korralikud õuedesse sissesõidud 2017. aastal mustkate saanud teedele. Tahkuranna piirkonnas rajasime valgustuse 10-le teele või selle osale. Lõpetasime Uulu-Pärnu kergliiklustee I etapi tööd, rajasime mustkate Mõisa tee ühele osale ning Ringi tänavale Võistes, Reiusilla ja Tammiku teele Reiu külas ning Muuli teele Merekülas. 1,5 kordse pindamise tegime Tõllapulga ja Köstri teedel ning Allika ja Aiandi tänavatel. Kokku investeerisime ca 330 tuhat eurot koos kergliiklusteedega.

2019. aastal on plaanis Häädemeeste piirkonnas ära pinnata kõik vanad asfaltteed, et vältida nende lagunemist. Osad neist on praeguseks juba päris halvast seisust. 1,5 kordse pindamisega on plaanis katta Saeveski, Sadama, Aiandi, Jaama, Saadumere, Paadi, Kabli-Lemme (osaliselt), Lasteaia ja Mustamäe teed. Lisaks on plaanis pinnata Metsapöle ja Häädemeeste koolide teed ja platsid ning Treimani Rahvamaja õue. Mustkate on plaanis rajada Mõisa teele Tahku Tarest Abajani (leping sõlmitud), Tahku (inimesed on lubanud omapoolset rahalist panust), Männituka, ja Viigi teedele Tahkuranna piirkonnas. Tahku tee mustkate rajamine sõltub inimeste oma osamaksimisest, juhul kui Teehoiukava juurde esitatud avaldustes kirjeldatud oma osamaksimises kokkuleppele ei jõuta, asendatakse 2019. aasta investeeringutesse 2020. aastalt Taimla tee rekonstrueerimine. Lisaks on plaanis rajada trüüp Võistes Sadama tänavalla, et juhtida veed ära kortermaja juurest ning teostada Sadama ja Ringi tänavate piirkonda kujundusprojekt. Kergliiklusteedest on eelarves Uulu-Pärnu kergliiklustee II etapp (700 tuhat eurot), kus tänase seisuga on tõenäosus sel aastal ehitama hakata (projekt lõpetamisel) ning Häädemeeste aleviku

kergliiklustee (540 tuhat eurot), kus volikogu istungi ajaks on hange avatud ja eeldatav ehitushind teada. Häädemeeste kergliiklusteele jäävad aga ette mitmed elektripostid või nende toed. Peale selle näeb kogu see taristu välja väga inetu. Oleme teinud Elektrilevile taotluse liini likvideerimiseks. Loodame, et pakkumine on olemas enne volikogu istungit, käesolevasse kavasse oleme arvestanud 45 tuhat eurot liini likvideerimiseks. Summast aga ei pruugi piisata, sest mastide otsas on suur hulk Telia sidekaableid, milledest paljud ületavad erinevates kohtades teed, peale õhuliini likvideerimist tuleks need tee alt läbi puurida. Töö teostamine oleneb kulu suurusest. Lisaks kaasneb postide likvideerimisega (pikk ehitamise aeg, tavaliselt ca 240 päeva selliste objektide puhul) kergliiklustee tänavavalgustuse osa muutus ja ehituse lükkumine (vähemalt asfalteerimise osas) 2020. aasta kevadesse. Häädemeeste alevikus Pärnu mnt ümbruse kujundamiseks oleme tellinud ka kujundusprojekti. 2019. aastal on koos kergliiklusteedega plaanis investeerida 1,445 miljonit eurot.

2020. aastale pandud teedest ei õnnestu kindlasti ära teha kõiki, kuid kava annab üldise aimduse plaanidest. Suurem plaan 2020. aastal on Laadi külas Siimu tee piirkonnas, kus on plaanis uuendada väga ebatasane ja katkine Siimu tee algus ning rajada mustkatttega teed Siimu arenduspiirkonna teedele. Lisaks on plaanis rajada rahalistest võimalustest lähtuvalt mingi osa Laadi-Siimu kergliiklusteest. Teine arenduspiirkond saab kava järgi olema Häädemeeste alevik, kus soovime ühendada P.Laredei ja Lasteaia tänavad, rajada neile mustkattte ja valgustuse. Lisaks rajada parkimiskohad lasteaia juurde ning kergtee Lasteaia 5 kinnistule koos kujundusega. Peale selle plaanime rajada kõvakatttega parkla Häädemeeste Seltsimaja juurde. Mõlema töö teostamiseks on käesolevas kavas selleks aastaks plaanitud projekteerimise kulud. Projekteerimine on plaanis ka Aiandi ja Tööstuse tänavatel koos valgustusega. Selle ehitus on plaanis 2021. aastal, siin püüame leida riigipoolset abi, kuna teede peamised kasutajad on Päästeamet, Politsei ja teede hooldusega tegelev ettevõtte. P.Laredei ja Lasteaia tänavate ühendamise ning mustkate saavad 2020. aastal võimalikuks vaid juhul, kui seniks saavad rekonstrueeritud alevikus vee- ja kanalisatsioonitrassid.

2021 ja 2022. aastatel kirjas olevad teed ei ole kavas kindlas järjekorras vaid tehtud ettepanekud ja vajadused on võetud kavva sisse. Täpsem investeerimisvõimekus selgub igal aastal eraldi.

Käesolevas kavas on arvestatud kõikide laekunud ettepanekutega, neist mitmed saavad lahendatud juba käesoleval aastal.

Karel Tõlp
vallavanem